

VHP bijdrage aan een beleidsprogramma

Inleiding

De VHP streeft naar een duurzaam welvarende en rechtvaardig functionerende rechtsstatelijke samenleving.

Het beleid dat de VHP voorstaat richt zich daarom op het genereren van middelen, via efficiënte inzet van onze natuurlijke en menselijke rijkdommen, waarmee onze burgers op eigen kracht kunnen ontwikkelen in alle rust, vrede, solidariteit en met wederzijds respect voor elkaar.

Ontwikkeling houdt tevens in gegarandeerde veiligheid, een verantwoord leef-, woon- en werkmilieu, voldoende rechtsbescherming, een transparante en efficiënte overheid die steeds verantwoording aflegt aan het volk. Beleid zal ook gericht moeten zijn op een programmatisch bevorderen van onderlinge tolerantie en dialoog tussen de burgers.

Het buitenlands beleid zal als doel hebben sterke bevordering van handel en aanpak c.q. bestrijding van grensoverschrijdende drugshandel, terrorisme, ziekten en plagen. Verder op een sterke lobby en samenwerking voor de aanpak van de oorzaken van klimaatveranderingen, waarbij het principe geldt van 'the polluter pays'.

Het hebben en gebruik van grondstoffen en traditionele brandstoffen komt een einde, we moeten voor het nageslacht een handvat klaar zetten. Het feit dat de beschikbaarheid van grondstoffen beperkt en eindig is en dat de consumptie daarvan met rasse schreden groeit, noodzaken ons tot maatregelen nu. Het is van groot belang dat de staat een heroriëntatie bevordert op onze houding ten opzichte van de beschikbare natuurlijke hulpbronnen van de natie. De Grondwet geeft in artikel 41 duidelijk geeft de verplichting weer dat beleid gericht zal moeten zijn op goed beheer van onze rijkdommen en onze inkomsten daaruit, en dat de besparingen omgezet moeten worden in duurzame ontwikkeling.

Een nationaal gedragen meerjaren ontwikkelingsplan zal Suriname geprogrammeerd moeten leiden naar een duurzame levensstandaard voor een ieder.

Beleidsonderdelen zullen in elkaar passen, moeten niet zijn apart staande onderdelen die niet aansluiten op andere delen van het beleid.

Aspecten van dit plan

1. In onze multi-etnische en multiculturele samenleving mag het beleid geen dubbele standaarden hebben: een ieder zal gelijk zijn in de ogen van de staat. Ter versterking van de samenleving zal natie vorming worden bevorderd met als principe eenheid in verscheidenheid. De noodzakelijke grondwettelijke voorzieningen ter zake zullen gemaakt en/of aangescherpt worden, en afdwingbaar worden gemaakt. Elke vorm van discriminatie zal hard aangepakt worden. De Wet op openbaarheid van bestuur zal worden afgekondigd. Een Bureau voor de ombudsman met sterke bevoegdheden zal een hoog orgaan van de staat worden. De rechterlijke macht zal financieel en organisatorisch in

staat gesteld worden om onafhankelijk te kunnen functioneren. De toepassing van het grondwettelijk recht van belanghebbenden inzake toegang tot de rechter om de onrechtmatigheid van elke finale en afdwingbare handeling van organen van de overheidsorganisatie te doen beoordelen zal worden gefaciliteerd met beschikbaarstelling van raadslieden en andere mogelijkheden.

2. Het regeringsbeleid zal concrete stappen aangeven voor *e-government*, waarbij in elke ressort mogelijkheid aanwezig zijn voor belanghebbenden om door organen van de overheidsorganisatie te worden geïnformeerd over de voortgang in de behandeling van zaken waar hij direct belang bij heeft en omtrent eindbeslissingen, met betrekking tot hem genomen. Decentralisatie van bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden, eveneens van personeel, van het centrale naar het districts- en ressortniveau zal met concrete stappen worden gerealiseerd. Hiervoor zullen programmatisch (vervolg)opleidingen worden opgezet voor kwalitatieve verbetering van de dienstverlening, inclusief transparantie en verantwoording, naar de burgers toe.
3. Het sociaal beleid zal altijd inhouden voldoende en gerichte bestrijding van armoede. De staat zal verantwoordelijk zijn voor ondersteuning van kwetsbare groepen in de samenleving (gepensioneerden, werklozen, minder draagkrachtigen, personen met minder mogelijkheden, zieken en andere behoeftigen). Hierbij zal de aandacht zijn gericht op het creëren van mogelijkheden waardoor deze groepen zelf aan de slag kunnen, indien dat mogelijk is (training, informatie, gezonde voeding). Huiselijk welzijn en een gezonde levensstijl zullen aandacht krijgen via informatie en trainingen.
Uitbreiding van sport- en recreatie faciliteiten in de stad, distrikt en in het binnenland zal geprogrammeerd worden aangepakt .
4. Het onderwijsbeleid zal georiënteerd zijn op de gewenste ontwikkeling van het land. Beroeps- en hogere opleidingen moeten voldoen aan de huidige en toekomstige vraag uit het bedrijfsleven. Ook voor vroegtijdige schoolverlaters zullen trainingen worden verzorgd voor het bijbrengen van voor de samenleving nuttige en inzetbare vaardigheden. Online educatie systemen zullen worden ontwikkeld met regionale scholingscentra.
Nadruk zal ook gelegd worden op wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling van productiesystemen. Er zal een innovatie technologisch instituut worden opgezet. Onderzoek zal ter hand worden genomen naar prudent gebruik van personeel, grond, water, milieufactoren, materialen en materieel.
Het basisonderwijs moet voorzien worden van voldoende nodige faciliteiten. Voor voortgezette vormen van onderwijs moet het onderwijs zo dicht mogelijk bij de jeugd worden aangeboden, dat betekent ook in districten en binnenland. Daar waar dat niet mogelijk is, zullen adequate en betaalbare voorzieningen voor jongeren (studentenhuizen en flats) worden opgezet. De onderwijswet zal worden aangenomen en knelpunten in het huidige onderwijs weggerukt.
5. De regering zal condities en voorwaarden creëren voor kleine en middelgrote ondernemers die bedrijven wensen op te zetten voor importvervanging en export. Met onder meer concrete en gerichte fiscale faciliteiten (belastingvoorzieningen, afschaffing dividend belasting) zullen deze

ondernemers worden ondersteund. Onze belasting wetgeving zal worden aangepast. Niet strategische staatsondernemingen en diensten zullen worden overgeheveld naar het private bedrijfsleven. De wet op jaarrekeningen zal worden afgekondigd.

6. Het industrialisatie beleid zal moeten zorgen voor sterke bevordering van (verdere) bewerking en verwerking van onze grondstoffen en primaire producten, die nu worden geëxporteerd (hout, goud, vis, groente en fruit, rijst, etc.) tot finale producten. Hiervoor zal het beleid fiscale en andere maatregelen (importstop, hogere invoerrechten als het kan, rentesubsidies, aanloop kosten, belastingonthefingen, etc.) treffen ter bescherming van deze bedrijven en dus van de werkgelegenheid. Productschappen zullen worden opgezet voor de ontwikkeling van meer mogelijkheden voor sectoren.
7. De ontwikkeling van de agro sector, incl. de agrotechnologie, zal versneld ontwikkeld worden via ondersteuning van de private sector, waarbij voornamelijk gedacht wordt aan de palmolie-, aquacultuur-, drooglandrijst- en de vee voedergrondstoffenproductie en via maatregelen ter verlaging van de productie kosten.
8. Het energie beleid zal gericht zijn op efficiëntie van het energieverbruik en op de ontwikkeling van alternatieve energie bronnen. Het ethanol project zal worden afgerond en in productie worden genomen. Besprekingen zullen weer worden opgestart tot de afronding van de voorbereiding en eventuele uitvoering van het Tapajai project. Het gebruik van zonne-energie zal worden bevorderd. Meetbare doelen zullen worden gezet voor de productie en gebruik van alternatieve energie voor 2030 . Er zal gericht gezocht worden naar investeerders in de productie van alternatieve en groene energie.
9. De kern van ons economische ontwikkelingsbeleid zal liggen in pragmatisme.
 - a. Alle beslissingen over economische ontwikkeling zullen zijn gebaseerd op economische *feasibility* en gericht zijn op duurzame behartiging van algemene belangen.
 - b. Markten zullen worden geïdentificeerd die aantrekkelijk zijn voor Surinaamse bedrijven.
 - c. Nieuwe bronnen voor economische groei zullen worden gecreëerd.
 - d. Een gunstig investeringsklimaat zal worden geschapen voor het verhogen van de winstgevende productie waardoor investeringen zichzelf kunnen terugverdienen.
 - e. De export zal worden gestimuleerd, met staatsondersteuning waar nodig.
 - f. De private economische sector zal worden bevorderd.
 - g. Bedrijfsleven, vakbeweging en onderwijs zullen worden betrokken bij de voorbereiding en de uitvoering van economische en sociale plannen.
 - h. Er zal een sovereign wealth fund worden ingesteld.
10. Staatsuitgaven zullen nimmer de inkomsten van het land overschrijden. Voldoende monetaire reserves zullen worden wel worden gehandhaafd voor een veilig beheer en bestuur van het land. De uitgaven zullen gefocust blijven op realisatie van projecten die het snelst onze productiecapaciteit versterken incl. diversificatie van de economie. Investeringsprojecten moeten worden geselecteerd op basis van feasibility, rate of return en werkgelegenheid.

11. Het belastingregime zal gunstig en sociaal georiënteerd zijn, stimulerend voor investeringen en arbeid. Het is noodzakelijk om het belastingregime te vereenvoudigen. Het beleid moet erop gericht zijn dat marktparticipanten gestimuleerd worden tot concurrentie, in plaats van wegen te zoeken om belastingen te vermijden.
12. De inflatie zal laag en beheersbaar gehouden worden. Dit is niet alleen een macro-economische issue, maar is belangrijk voor een goede levensstandaard en voor de veiligheid van de inkomsten en besparingen van het volk.
13. Infrastructuur investeringen moeten afgestemd zijn op de gewenste economische (en sociale) ontwikkeling, Onze transit potentie zal worden benut met onze infrastructuur investeringen. Investeringszullen de toets van haalbaarheid en winstgevendheid moeten kunnen doorstaan. Bebouwing en infrastructuur ontwikkeling zal onderdeel zijn van de planologische en ruimtelijke ordening.
14. De mijnbouw moet duurzaam ontwikkeld worden, met de primaire kansen voor ondernemerschap en inkomens voor eigen burgers. De mijnbouw moet zodanig ontwikkeld worden dat het milieu zoveel als mogelijk ontzien wordt en zo nodig hersteld wordt. De GMD moet versterkt worden en het mandaat zo nodig uitgebreid zodat beheer en toezicht gevoerd kunnen worden. De internationale handel, en in het bijzonder de export uit de mijnbouw zal efficiënter worden door de Surinamerivier uit te baggeren. Alle opgedane kennis en ervaring in de mijnbouw moet gecentraliseerd worden in een op te zetten Mijnbouw Instituut naar het model van het Bauxiet Instituut Suriname. Grassalco zal verder investeren en de productie van o.a. goud naar een hoger niveau tillen.
15. Er zullen doelen gesteld worden om de economie weer gezond te maken. Van strategisch belang is, dat dit geschiedt in goed overleg tussen de sociale partners. De overheid moet een begrotingsbeleid voeren dat blijft binnen de gestelde normen. Voor het oplossen van de opgebouwde financiële en monetaire problemen zal een specifiek programma worden uitgevoerd. Leningen zullen alleen gesloten worden als aanvulling op eigen besparingen, besteedt worden aan investeringen die zich zeker zullen terugbetalen, en zullen het draagvermogen van de economie niet overschrijden. Naleving van regels, consistentie en transparantie zijn essentieel.
Er zal een Startersfonds ingesteld worden om micro-, midden- en kleinbedrijf zich versneld te doen ontwikkelen. Bijzondere aandacht en begeleiding zal er zijn voor jonge startende ondernemers.
Toezichthoudende en technische instituten in het belang van goed bestuur zoals de Rekenkamer, CLAD en het Constitutioneel Hof behoren gegarandeerd te zijn van hun zelfstandigheid en bevoegdheden, zo nodig bij wet geregeld. De investeringswet zal aangepast worden zodanig dat er makkelijk en slagvaardig gebruik van kan worden gemaakt en een goede uitwerking heeft op de groei van het ondernemerschap.
16. De veiligheid, het gevoel van veiligheid en de rechtshandhaving moeten veel beter. Relatief eenvoudige maatregelen kunnen veel verlichting brengen zoals meer preventie door zichtbare en

aanspreekbare politie op straat. Verder kunnen als prioriteitsmaatregelen genoemd worden, strafverzwaring voor delicten die gepleegd worden in woningen en delicten met excessief geweld, resocialisatie van first offenders (scheiding bij opsluiting tussen first offenders en recidivisten). Het beleid voor gratie en voorwaardelijke invrijheidstelling moet worden aangepast. Handhavings bevoegdheden verruimen bij bijzondere wetten en verkeerswetten, waardoor de druk op RM vermindert. De looptijden bij RM moeten verkort worden. Regelgeving en institutionalisering van de administratieve rechtspraak en beroep zou de rechterlijke macht ook kunnen ontlasten van rechterlijk werk in de administratieve sfeer.

17. Het functioneren van de overheid moet beter. Kader, in het bijzonder hoger kader, moet ingezet worden onafhankelijk van politieke achtergrond. De dialoog met de sociale partners moet zo mogelijk geformaliseerd worden in een Public Private Partnership (PPP) waarin de overheid niet-kerntaken kan overdragen aan de particuliere sector waardoor ministeries zich kunnen concentreren op hun kerntaken en die goed uitvoeren. Stop met de uitbreiding van buitenlandse posten en breng ze terug tot dat wat daadwerkelijk functioneel is. Aanbestedingsregels moeten in acht genomen worden, aanbestedingen moeten toetsbaar zijn op correctheid en zo nodig corrigeerbaar zijn.
18. Strengere wetgeving en naleving voor de zorg voor het milieu zijn nodig, ook als het gaat om watervervuiling middels kwik, modder of anderszins. Bij de overname van Suralco moeten de verplichtingen van Suralco tot herstel van het milieu niet overgenomen worden m.b.t. caustic soda die in de grond terecht zou zijn gekomen en de verplichtingen tot herbeplanting. Het toezicht op gebruik van pesticiden in landbouw, mijnbouw en anderszins moet verscherpt worden in het belang van de veiligheid van mens en milieu. Bos dient zorgvuldig benut en herbeplant te worden, zoetwatervissen dienen beschermd te worden, niet alleen om economische maar ook om ecologische redenen.
19. Inspanningen moeten gepleegd worden dat alle huishoudens over schoon en veilig drinkwater kunnen beschikken. Het 'recht op water' is een mensenrecht. De oplossing van situaties waarin mensen niet beschikken over leidingwater en dagelijks moeten kopen of regenwater opvangen, of dat er nauwelijks water uit de kraan komt, behoort met grote prioriteit opgelost te worden.
20. Nodig wetgeving en instituties zullen worden opgezet voor een sterke voorkoming en bestrijding van corruptie in al haar vormen. Vervolging van aanneembare corruptie beschuldigingen en eventueel bestraffing zal ter hand worden genomen door de daartoe bevoegde autoriteiten. Ook de voortdurende onrechtmatige occupaties van grond, die een ernstige inbreuk maken op het eigendomsrecht van burgers, zullen aangepakt moeten worden.